

### **Robuuste associatie tussen dissociatie enerzijds en klinische en niet-klinische positieve psychotische symptomen anderzijds**

Dissociatie wordt omschreven als een verstoring van en/of discontinuïteit in de normale integratie van het bewustzijn, geheugen, identiteit, emotie, perceptie, lichaamsbeeld, motorische controle en gedrag. Het concept dissociatie verwijst naar fenomenen zoals depersonalisatie, derealisatie en compartimentalisatie van ervaringen. Dissociatie en dissociatieve stoornissen zijn meestal het gevolg van traumatische ervaringen. Uit de literatuur komt naar voren dat er een zekere overlap is tussen schizofrenie-spectrumstoornissen en dissociatieve stoornissen. In deze Britse meta-analyse (n=93 studies met in totaal 20436 deelnemers) werd voor het eerst gepoogd de grootte van de associatie tussen dissociatieve ervaringen en psychotische symptomen te kwantificeren. De effectgroottes werden uitgerekend met een Pearson's  $r$  correlatie coëfficiënt. Er werd een robuuste, significante associatie gevonden tussen dissociatie en klinische en niet-klinische positieve psychotische symptomen in het algemeen ( $r=.437$ ; 95% BI: .386-.486). In niet-klinische studies was het effect het grootst. Ook voor de specifieke psychotische symptomen werden significante associaties gevonden: hallucinaties ( $r=.461$ ; 95%BI: .386-.531), delusies ( $r=.418$ ; 95%BI: .370-.464), paranoia ( $r=.447$ ; 95%BI: .393-.499) en desorganisatie ( $r=.346$ ; .249-.436). Er werd een kleine significante associatie gevonden met negatieve symptomen ( $r=.138$ ; 95%BI: .065-.209). Deze uitkomsten geven een indicatie dat dissociatie de kwetsbaarheid voor psychotische ervaringen vergroot. Traumagerichte therapieën kunnen zinvol zijn voor personen met psychotische en dissociatieve ervaringen. Sommige psychotische symptomen kunnen wellicht beter als van oorsprong dissociatieve symptomen worden beschouwd. Dit zou pleiten voor een behandeling met behulp van transdiagnostische therapieën.

*Longden E, Branitsky A, Moskowitz A, Berry K, Bucci S, Varese F. (2020). The Relationship Between Dissociation and Symptoms of Psychosis: A Meta-analysis. Longden E, Branitsky A, Moskowitz A, Berry K, Bucci S, Varese F. Schizophr Bull. Mar 18;46(5):1104-13.*